

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah. Iowa, as second class matter.

Nr. 20.

19de mai 1895.

21de aarg.

Elle hos den syge Karlét.

Børneblad

afkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forskud. 3 pætter til en adresse paa oder 5 etæplr. leberes det for 40 cents, og over 25 etæplr. for 35 cents. Et Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt bedkommente redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for søndagsskolen.

Anden aargang.

Rittende læsse.

Det ottende bud.

I. Forbudet.

ABC-klassen: Det ottende bud.

Katekismus-klassen: Samme som ovenfor, Luthers forklaring og Joh. 8, 44: "Djævelen er en løgner og løgnens fader."

Forklarings-klassen: Samme som ovenfor, Lut. 6, 37: "Dømmer ikke, saa skal I ikke dømmes! Fordømmer ikke, saa skal I ikke fordømmes!" og Salme 34, 14: "Debar din tunge fra ondt og dine læber, at de ikke taler svig!"

W i r k.

"Falsk vidnesbyrd" er et falsk ord af et falsk hjerte, men ogsaa et sandt ord af et falsk hjerte.

— Augustin pleiede at sige: "To ting maa jeg have i denne verden: en god samvittighed og et godt rygte. Det første trænger jeg overfor Gud, det andet overfor min næste."

— Før du siger noget ondt om din næste, gør dig selv disse tre spørgsmaal: Er det virkelig sandt? Er det skjærligt? Er det nød vendigt?

Falsk vidnesbyrd for retten.

(Sefabel, Bbh. 41, Sødernes, Bbh. 93 og 101, Pilatus, Bbh. 93.)

I Stockholm skulde en ukyldig mand henrettes, som en anden ved falsk vidnesbyrd havde faaet dømt til døden. Da sit han fra skafotet sie paa denne sin anklager, løfter haanden op mod ham og raaber høit: "Du falske vidne! Mellem idag og imorgen skal du møde mig for Guds domstol." I det samme øieblik, som skarpetterens sverd stikte hans hoved fra kroppen, faldt ogsaa det falske vidne under dødsstrallen til jorden og blev baaret bort død.

Falsk vidnesbyrd i det daglige liv — "ikke falskelig lyve paa andre, ikke forraade dem, ikke bagtale dem, ikke berhygte dem."

(Løgn: Djævelen, Bbh. 3, Pøtifars hustru, Bbh. 19, Peter, Bbh. 92, — Forræderi: Dalila, Bbh. 29, Judas, Bbh. 90, — Bagtalelse: Abjalom, 2 Sam. 15, 1-4.)

"Uffadelige" Løgne gives der ikke. Hvad der ikke skader næsten, skader din egen sjæl.

— Løgnere behøver en god hufommelse.

— Da det trofaste sandhedsvidne Johan Hus blev stævnet til Kirkemødet i Kofinik, gav kejser Sigismund ham et leidebrev, i hvilket han lovede ham, at der ikke skulde gøres vold paa ham. Men tiltrods herfor blev Hus paa pabens befaling kastet i hængsel. Da han nu beraabte sig paa der løfte, kejseren havde givet, lod denne sin samvittighed berolige med, at "en kætter behøvede man ikke at holde tro og love". Da nu Hus endelig blev dømt til at dø paa baalet, saa han paa kejseren og sagde: "Jeg har frivillig indfundet mig for at aflægge regnskab ved dette møde om min lære, forihnet som jeg var med kejserens leide." Det blif og det ord lod kejserens samvittighed aldrig saa ro.

— Den, som berøver en anden hans gode navn, gør ham fattig og sig selv ikke rig.

— Den, som bagtaler andre for dig, bagtaler ogsaa dig for andre.

— I et selskab fortalte en mand den hele aften de skammeligste historier om fraværende hæderlige folk. For at undskyldte sig sagde han tilsidst, at han var en ærlig sjæl, som ikke kunde taale nogen uret og derfor maatte snafte rent ud af posen. Da svarte en af de tilstedeværende: "Nei, du er alene en flue, som maa tilføle alle ting uden selv at have nogen nytte deraf."

— En sankthansorm sad i det bløde græs i en skov og udbredte, uden selv at vide det, den klareste glans omkring sig. En hæslig skrubbudie nærmede sig til den og udøste sit skarn over den. "Af", raabte sankthansormen, "hvad har jeg da gjort dig?" "Ingenting", svarte skrubbudsen, "men hvorfor lysér du?" (Se 1 Joh. 3, 12.)

— Munkene i et kloster samtalte engang meget ivrig om andres feil og laster, mens den gamle klosterforstander hørte paa i taaenhed. Endelig gik han ud, fyldte en sæt med sand og lagde den paa ryggen; men foran paa sit bryst bar han en kurv med en haandfuld sand i. Saalebes traadte han atter ind i brødrenes kreds. Alle saa forundrede paa ham, og de spurgte, hvad han mente med dette. Han svarte: "Sækken indeholder mine egne feil, og jeg har lagt dem paa min ryg, fordi jeg ikke gjerne vil se dem; men mine brødres feil bærer sig foran mig og betragter dem stadig med fornøjelse. Men saaledes skulde det ikke være; vi skulle hellere

altid have bore egne feil for øie, daglig angre dem og bede Gud: Forlad os vor skyld!" Brødrene gav ham ret og sagde: "Hvor snildt lærer du os iffe salfghedens vei!"

— Gud bevare os baade for deres venfkap og fiendfkap, som har sin glæde i fladder!

Lessons for the Sunday School.

SECOND YEAR.

Nineteenth Lesson.

THE EIGHTH COMMANDMENT.

I. What God therein forbids us do.

ABC Class: The Eighth Commandment.

Catechism Class: Same as above, Luther's Explanation, and John 8. 44: "The devil is a liar, and the father thereof."

Explanation Class: Same as above, Luke 6 37: "Judge not, and ye shall not be judged; condemn not, and ye shall not be condemned;" and Ps. 34. 13: Keep thy tongue from evil, and thy lips from speaking guile."

SUGGESTIONS.

Words are things.

— Our words are set upon never-stopping wheels, rolling on and on unto the pathway of eternity.

False witness in court.

(Jezebel, B. H. 41; The Jews, B. H. 93 and 101; Pilate, B. H. 93.)

A poor man claimed a house which a rich man had seized. The former produced his deeds and instruments to prove his right, but the latter had provided a number of witnesses; and to support their evidence the more effectually, he secretly presented the *cadi* with a bag containing five hundred ducats. When it came to a hearing, the poor man told his story, and produced his writings, but lacked witnesses. The other had paid a number of people to testify for him, and laid his whole stress on this that he had many witnesses, while the poor man could procure none. After the most pressing requests to decide the case in favor of the rich man, the *cadi* calmly drew from beneath his sofa the bag of five hundred ducats which the rich man had given him as a bribe, saying to him very gravely, "You have been much mistaken in the suit; for if the poor man could produce no witnesses in confirmation of his right, I myself can furnish him with at least five hundred." He threw him the bag with reproach and indignation and decreed the house to the poor plaintiff.

False witness in daily life,—"not to deceitfully belie, betray, slander, nor raise injurious reports against our neighbor."

(Lying: Satan, B. H. 3; Potiphar's wife, B. H. 19; Peter, B. H. 92;—Betraying: Delilah, B. H. 29; Judas, B. H. 90;—Slander: Absalom, 2 Sam. 15. 1-4.)

A little newsboy, to sell his paper, told a lie. The matter came up in Sunday School. "Would you tell a lie for a penny?" asked a teacher of one of his boys. "No, sir!" he answered very decidedly. "For a dime?" "No, sir!" For a quarter?" "No, sir!" For a thousand?" Dick was staggered; a thousand quarters looked big. Wouldn't it buy a lot of things! While he was thinking, another boy at his side called out, "No, sir!" "Why not?" asked the teacher. "Because when the thousand quarters are all gone, and all the things they've got with them are gone, too, the lie is there all the same," answered the boy.

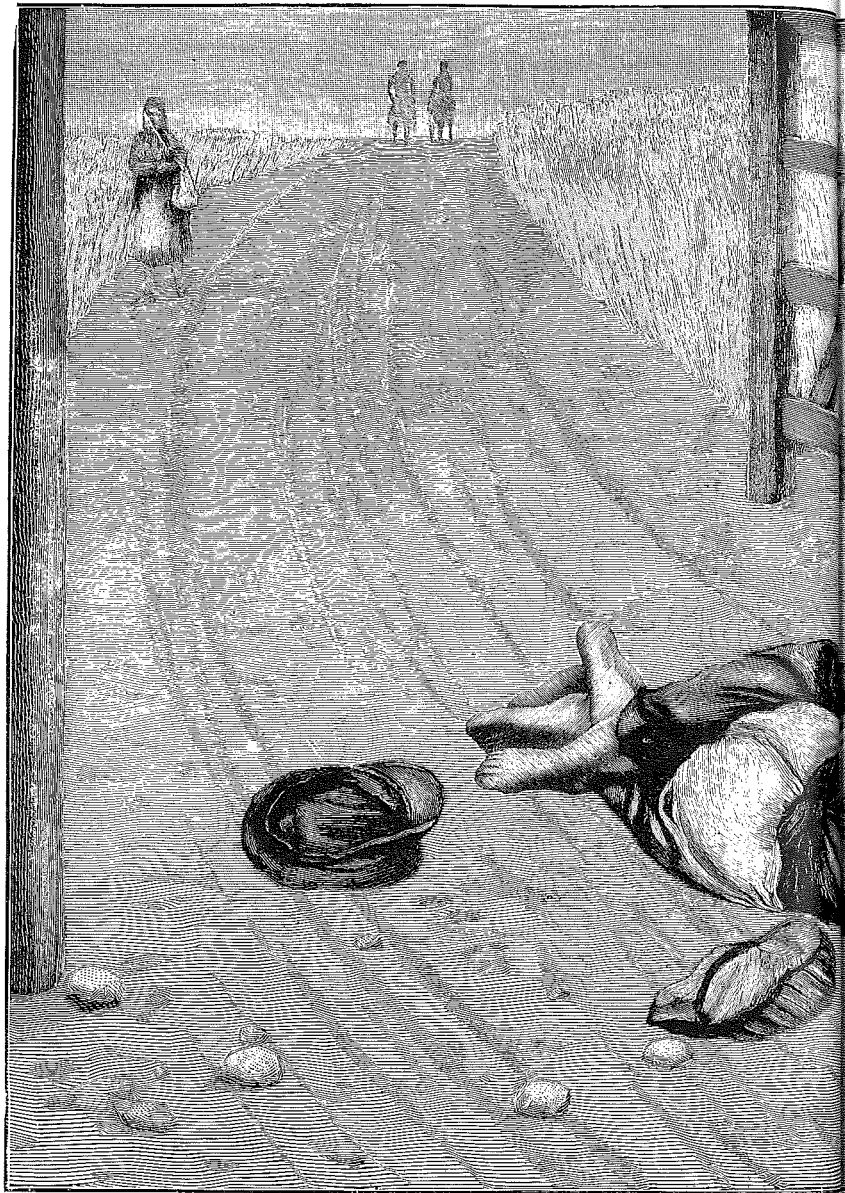
— Any fool can slander, for it is so easy; and most fools will slander, for it is so telling! Is a man earnest? You can excuse your own selfish apathy by calling him a "fussy meddler." Is he active in good works? Make your own laziness look like modesty by calling him "noisy, pushing, self-advertising." Is he religious? Stab him with the name of "hypocrite." Does he boldly rebuke vice? Hold him up to scorn as a "Pharisee." Alas! How easy it is

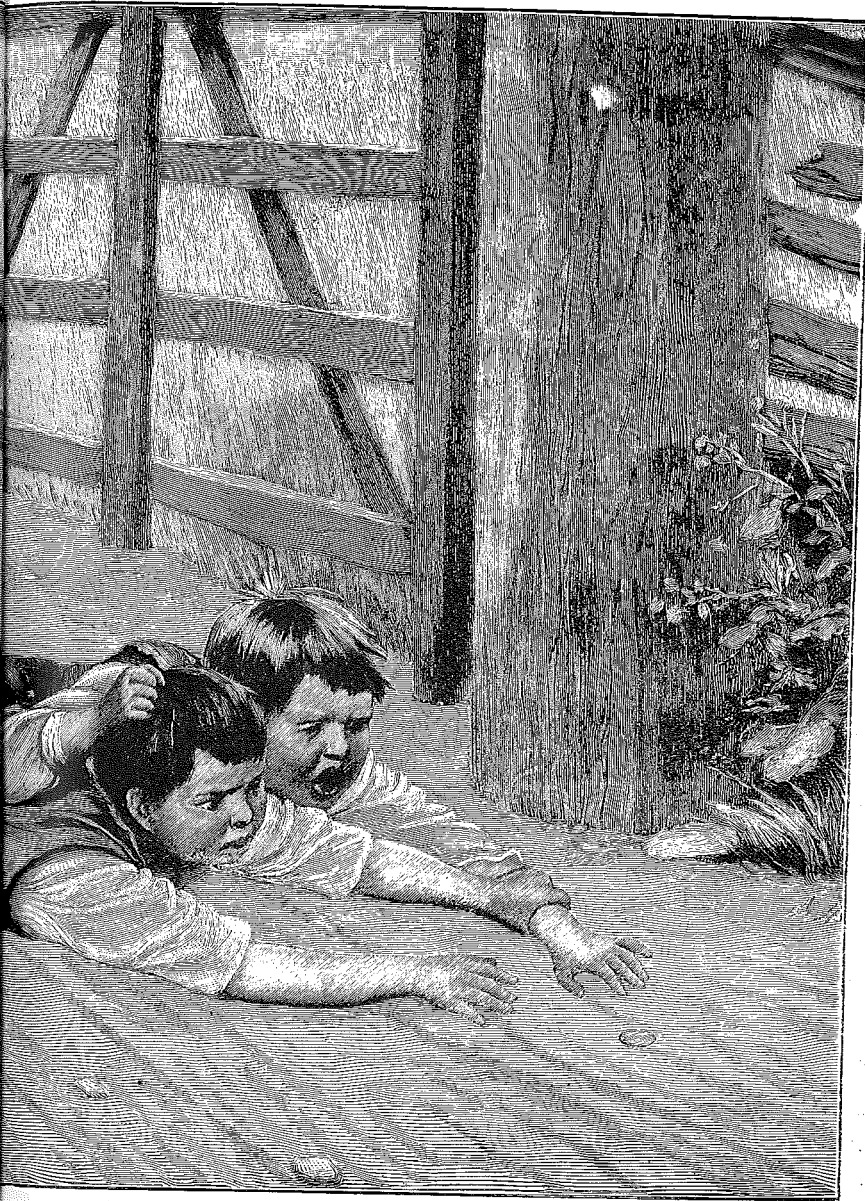
To fit low motives unto noble deeds,
To fix all doubt upon the darker side!

— "It was my custom in my youth," says a celebrated Persian writer, "to rise from my sleep to watch, pray, and read our holy books. One night, as I was thus engaged, my father awoke. 'Behold,' said I to him, 'thy other children are lost in irreligious slumber, while I alone am awake to praise God!' 'My son,' said he, 'it is better to sleep than to wake to remark the faults of thy brethren.'"

— A lady who had been in the habit of spreading slanderous reports once confessed her fault to St. Philip Neri. She asked him how she could cure it. "Go," he said in reply, "to the nearest market-place, buy a chicken just killed, pluck its feathers all the way, and come back to me." She was greatly surprised, wondering in what way a dead chicken could help her to overcome an evil habit; but she did as he bade her, and came back with the plucked chicken in her hand. "Now go back," he said, "and bring me all the feathers you have scattered." "But that is impossible," she replied, "I cast the feathers carelessly, and the wind carried them away; how can I recover them?" "That," he said, "is exactly like your words of slander. They have been carried about in every direction. You cannot recall them. Go, and slander no more!"

— We would be less cruel to others; if we were more honest with ourselves.

han Ola.

Taterbarnet.

(Fortsættelse.)

Johan Kapsel satte op et langt ansigt, da han sulken som en skrub kom hjem fra sin lange marsch i den friske høstluft og ikke fandt middagsmaden færdig. Han trøstede sig imidlertid med, at i det rusfiske felttog maatte han ofte ganske undvære middag, og tændte taalmodig sin pipe.

Mens moderen dækkede paa bordet, fortalte hun, hvad der var hændt. Kapsel blev saa ærgerlig over, hvad han sit høre, at han slog i bordet saa tallerkenerne klirrede.

„Der løber jeg hele dagen om“, udbrød han, „og styder hver herreløs hund, og imidlertid sner saadant lige udenfor min egen dør. Havde jeg været tilfede, skulde dyret mistet livet paa flekken. Og slagtergutten skal jeg nok sørge for skal saa løn efter fortjeneste, det kan du være sikker paa.“

„Du skal ikke gjøre ham noget. Jeg har lovet ham at tie; thi han var virkelig uskyldig i det hele. Han er søn til den gamle stærke og hjælper saa trofast sin mor. Du vil da vel ikke gjøre begge ulykkelige? Han har ogsaa lovet at betale doktoren.“

„Staffars lille pige“, sagde nu Kapsel i en rent anden tone, „hvilket mod der maa bo i det skrøbelige legeme. Hun minder mig om marketerterken i det seksogthvende regiment, et svagt kvindemenneste, men som alligevel ved Vena ikke var bange for at gaa ud paa slagmarken for at finde sin saarede mand, skjønt fienden endnu holdt paa at skyde. Ja, naar kvindfolk er modige, kan intet holde dem tilbage.“

Naar Johan Kapsel var kommen til at fordybe sig i erindringer fra sit felttog og i særdeleshed fra sine oplevelser ved det seksogthvende regiment, havde det ingen nød med ham, og mor Lisbet kunde i ro og mag gjøre istand middagsmaden for ham. Kapsel tænkte heller ikke mere paa straf for slagtergutten, da han en stund efter traadte ind til den syge. Hun laa der stille med lukkede øine, som om hun sov, undertiden kom der en jamren fra hende, og hele hendes legeme skjald af feberghsninger.

„Hun har feber“, sagde han, „og tørster; saaledes var det ogsaa med de saarede i krigens tid. Havde det været saar af en sabel

eller kugle, saa havde jeg vidst, hvad vi skulde gjøre, — men bidsaar var noget, som aldrig forekom blandt os. Vare nu doktoren vilde komme snart. Da er da svært, hvor sen han er!“

Han satte sig nu tilbords, men maden vilde ikke rigtig smage ham, og hvert øieblik reiste han sig for at se ud gennem vinduet efter doktoren.

6te Kapitel.

Doktoren og hans mor. — Gode og flette fiber ved en sygdom.

Doktor Paul Helman var, ligesom saa mange af sine embedsbrødre, en mand, som havde et varmt hjerte for al nød og stadig var i virksomhed for at bringe lindring og hjælp. Han havde en ikke saa liden formue og behøvede ikke at spare, hvilket var ganske efter hans smag. Han satte stor pris paa at se sig omgivet af glade, tilfredse ansigter og for at opnaa det, gjorde han alt det gode, han kunde, og var dag og nat rede til at yde hjælp og bistand.

Doktoren gjorde ingen forskjel mellem fattig og rig, det maatte isaafald være, at han ofrede endnu mere tid paa de fattige; „thi“, pleiede han at sige, „dannede folk har lettere for at forstaa, hvad de skal gjøre, men andre maa man formelig trække svarene ud af halsen paa og til punkt og prikke foreskrive dem den mindste ting, som de skal gjøre eller lade være.“

En ting, som doktor Helman lagde stor vægt paa, var de fattige syges forsyning med klæder og mad. Hvorledes kunde en blive frisk, naar han om vinteren ikke havde varme klæder? Eller skulde en kunne samle kræfter, naar han ikke havde andet end vand at drikke og poteter at spise. Men hvor ofte gif ikke den gode doktor ned i sin egen kjelder og fandt frem en god flaske vin, som han sendte til en fattig syg! Eller han traadte ind i sin stue, hvor en liden gammel dame sad med sit strikketøj henne ved vinduet, og sagde til hende: „Mor, gamle Smidt trænger en uldvest — den gamle kone derborte i hytten maa have en varm kjole — Kaspers børn springer barbenede omkring nu i kulden.“ Og den gamle dame nikkede venlig til sin søn, stak strikketøjet i sit graa haar og gif ud i sit forraadskammer for at saa fat i, hvad han ønskede.

Dette forraadskammer optog en stor del

af den gamle fru Helmans tid; thi det blev altid holdt i mønsterværdig orden. Ethvert klædningsstykke, som hun eller hendes søn doktoren ikke længere vilde benytte, blev af hende omhyggelig rensset og gjort istand og ventede der paa det rette øieblik til at gaa over i andre hænder. Men det var ikke blot gamle fager i dette forraadsstammer; den gamle dame og hendes tjenestepige havde ogsaa høit saa mangt et nyt plag baade af uld og lin, som havde plads derinde. Hvor ofte saa man ikke folk med straalende ansigter forlade doktorens hus med et taknemmeligt „Gud gjengjælde ham det!“ paa sine læber. Og de lykkelige ansigter var den største løn, den gode doktor kunde faa, og naar han saa atter besteg sin hest for at gjøre en ny række sygebesøg, tænkte han forrøpet ved sig selv: „Hvilket lykkeligt menneske jeg dog er, som kan leve, ganske som jeg har lyst til.“

Doktor Helmans største glæde var altsaa at hjælpe andre og være velgjørende; en anden ting, som han ogsaa fandt stor glæde i, var musik. Hver aften pleiede han at tage frem sin gamle italienske violin og spille den ene vakre melodier efter den anden, og det hændte da ikke saa sjelden, at hans gamle mor sit lyst til at spille med og satte sig ved sit klaver. Og for hvert stykke, som de spillede, pleiede de at tage sig en liben paastar om den velbekjendte musik og fandt stor glæde heri.

Hos denne doktor var det, at slagtersvenden bankede paa for at bede ham om at komme til Kapsels og tilse Mirjam. Mikkel Kalb, saa hedte slagtersvenden, havde ikke været lang tid undervejs; det var nedover bakke hele veien, saa han havde kunnet springe temmelig hurtigt, og Karo havde fulgt lige i benene paa ham. Doktoren havde netop reist sig fra middagsbordet og skulde drikke kaffe sammen med moderen. Det havde været langt behageligere for ham at faa lidt ro efter middagen, men da han hørte, hvad der var paafærde, lod han straks sadle sin gode hest Zenella og red lige afsted til Grünfeld. Han kom dog ikke saa hurtig frem som Mikkel Kalb, skjønt denne blot havde to ben at løbe med; thi landeveien gik opover i lange bakker, som vilde have været endnu brattere, hvis veien ikke havde været lagt i store slyngninger.

„Der kommer endelig doktoren!“ udbrød Johan Kapsel, som utallige gange utaalmodig havde seet ud af vinduet. Han gik ud foran

døren og hjalp doktoren med at faa bundet sin hest.

„Det er saa slygt at se paa, hr. doktor“, sagde Kapsel. „Saar er ellers intet nyt for mig, og naar det er mandfolk, synes jeg ikke, det er saa farligt, — men for saadan en stakkars liden ting! Vær saa venlig at gaa ovenpaa; mor er deroppe hos hende.“

Mirjam laa i brændende feberglød. Hun fastede sig frem og tilbage i sengen og jamrede høit paa grund af de sterke smerter. Lykkeligvis havde lægen med sig de nødvendige lægemidler; han forbandt armen og gav hende en feberstillende medicin. Derpaa gjorde han tegn til Kapsel og mor Lisbet, at de skulde følge med ud.

„Det er ikke eders barn dette?“ sagde han.

„Nei“, svarte Kapsel, „det er en liden taterpige.“ Og derpaa fortalte han, hvorledes han havde fundet hende, og hvorledes det var gaaet til, at hun var bleven bidt.

„Det var en lykke, at hunden blev fanget, før den havde faaet bidt mere. Havde den faaet fortsætte blot et øieblik til, vilde det have været forbi med barnet.“

Den gamle Lisbet, som stod og hørte til med foldede hænder kom med et forfrættelses udbrud. „Tror De, hun kommer til at dø deraf?“ sagde hun.

„Ikke netop af saarene! Men blodtabet er stort, og det elendige liv, hun har ført, har allerede paa forhaand taget paa hendes kræfter. Det vil ialfald gaa lang tid hen, før hun bliver frisk igjen. Hvis I ønsker at faa hende ind paa sygehuset, skal jeg lade eder faa breve med til forstanderinden og lægen.“

Kapsel og moderen vekslede blikke.

„Vil du, vi skal gjøre det?“ spurgte den enes øine.

„Aldrig i verden!“ var svaret, som kunde læses i den andens øine.

Mor Lisbet tog først til orde.

„Hr. doktor“, sagde hun, „barnet ofrede sig for vor Fridolines skyld. Hun skal ikke sendes paa hospitalet; vi vil pleie hende.“

Doktoren smilte tilfreds.

(Fortsættes.)

Roveren i duehuset.

August var overmaade glad i sine duer; ingen kunde fige andet; men da en tid var gaaet, holdt hm op med hver dag selv at lukke duehuset saaledes som i begyndelsen.

Svor jublende fornøiet havde han ikke været, da hans snilde fader forærede ham alle de vakre duer; han kunde ikke tænke sig noget saa nydeligt som dem, og han bestemte sig til altid selv at give dem mad og stelle for dem; han vilde i den første tid være blevet i højeste grad fornærmet, om nogen anden havde tilladt sig at gjøre det. Duerne blev derfor ogsaa snart gode venner med ham.

I begyndelsen lukkede August som sagt altid selv duehuset, naar det begyndte at blive mørkt, men da en tid var gaaet, overlod han dette til gaardsgutten. Faderen lagde merke dertil.

„Pas endelig paa, at duehuset ikke blir staaende aabent om natten, gutten min! Du saa duerne har fine fiender. Tænk for eksempel, hvorledes det vilde gaa, om en røskat sneg sig derind!“

„Na, du behøver ikke at være ræd, far,“ svarede August, „jeg har bedet Kristian om endelig at være nøie med at lukke det hver eneste dag.“

En tid lang gif ogsaa alt godt og vel; thi Kristian udførte samvittighedsfuldt, hvad August havde bedet ham om. Men saa blev Kristian syg, og da heller ikke August huffede paa at lukke duehuset, blev det i flere nætter staaende aabent.

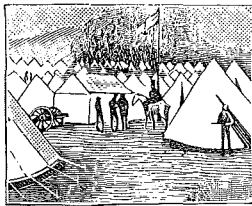
En morgen kom August ud paa tunet og blystrede som sedvanlig efter sine duer for at give dem mad. Men ingen duer lod sig se. Han blystrede gang paa gang, men alt var og blev stille.

„Hvad skal dette betyde?“ tænkte August og sprang hen til duehuset for at se. Ak, hvilket sørgeligt syn mødte hans øie! Alle hans smukke duer laa døde derinde — ikke en eneste var ilive. Røskatten havde været derinde og øvet sin blodige daad. August blev staaende en stund aldeles bleg og betragte sine kjære dyr, og snart strømmede taarerne ned fra hans øine. Han angreb saa bittert sin ligegyldighed, men nu kom angeren desværre for sent.

Billedgaaede.

KEL

Z

Gs

AT

h

W

g

ge r nem

J

e

Ns

